

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 26 януари 2009 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Евгени Танчев

Членове:	Емилия Друмева	Георги Петканов
	Владислав Славов	Ванюшка Ангушева
	Димитър Токушев	Цанка Цанкова
	Благовест Пунев	Стефка Стоева
	Пламен Киров	Румен Ненков
	Красен Стойчев	

при участието на секретар-протоколита Росица Симова разгледа в закрито заседание на 26 януари 2009 г. конституционно дело № 17/2009 г., докладвано от съдията Цанка Цанкова.

Делото е образувано на 23.12.2009 г. по искане на тричленен състав на Търговската колегия на Върховния касационен съд /ТК ВКС/ на основание чл. 150, ал. 2 от Конституцията на Република България и чл. 12, ал. 1, т. 2 от Закона за Конституционния съд /ЗКС/ за установяване на противоконституционност на § 143 от преходните и заключителните

разпоредби на Кодекса за застраховането /КЗ/ с оглед разпоредбите на чл. 17, ал. 3 и ал. 5 от Конституцията на Република България. Искането е изпратено с писмо от Върховния касационен съд, изх. № 40/16.12.2009 г., подписано от зам. председател на ВКС.

Производството е във фазата на проверка на допустимостта на искането съгласно чл. 19 ЗКС и чл. 25, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията на дейността на КС /ПОДКС/.

Конституционният съд прави уточнението, че искането се отнася до § 143 на преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането /ДВ, бр. 97/23.11.2007 г./, нещо, което коректно е записано в т.3 на искането, и намира, че сезирането е валидно и искането - процесуално допустимо. Изпълнени са от формална страна условията за произнасяне за противоконституционност по чл. 149, ал. 1, т. 2 на Конституцията от Конституционния съд и са изпълнени изискванията на чл. 17 ЗКС и на чл. 18 ПОДКС.

Искането е от орган, посочен в чл. 150 на Конституцията. То попада под хипотезата на чл. 150, ал. 2, според разпоредбата на която ВКС и ВАС могат да спрат производството по всячко дело и да сезират КС, ако по тяхна преценка има несъответствие между закона и Конституцията. С определението от 2.12.2009 г. по т.д. № 657/2009 г. по описа на ВКС, тричленен състав, II т. отд. на Търговската колегия на ВКС, копие от което е приложено, е спряно производството по делото и е внесено искане до Конституционния съд да се произнесе по въпроса: „Има ли несъответствие между § 143 от ПЗР на КЗ и чл. 17, ал. 3 и ал. 5 от Конституцията“.

Сезирането на Конституционния съд е в съответствие с трайно установената практика, че правомощието по чл. 150, ал. 2 на Конституцията да се сезира Конституционният съд принадлежи на отделните състави на ВКС и ВАС, разглеждащи конкретен съдебен спор, по който се повдига въпрос за конституционносъобразност на относим към спора закон /вж. развитие на практиката на КС от определение № 6 от

30.06.1992 г. по к.д. № 12 от 1992 г. в определение № 1 от 1.07.1997 г. по к.д. № 5/97; вж. и Решение № 3 от 5.04.2005 по к.д.№ 2/2005/. Това правомощие е упражнено от тричленния състав на ВКС по т.д. № 657/2009 г. по описа на ВКС - II т.отд. Изпълнено е и изискването на чл. 150, ал. 2 на Конституцията за спиране на производството по делото.

Въпросът, който се поставя в искането, е от компетентността на Конституционния съд /чл. 13 ЗКС/. Материалноправното основание е чл. 149, ал. 1, т. 2 на Конституцията и чл. 12, ал. 1, т. 2 ЗКС - твърдяна от вносителя на искането противоконституционност на § 143 от преходните и заключителните разпоредби на ЗИДКЗ.

Според вносителя на искането разпоредбата на посочения параграф противоречи на чл. 17, ал. 3 на Конституцията, който постановява, че частната собственост е неприкосновена, и на чл. 17, ал. 5 на Конституцията, който не допуска принудително отчуждаване на собственост за държавни и общински нужди, освен при условията, точно посочени в разпоредбата. По-конкретно според вносителя на искането със Закона за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането /ЗИДКЗ/, е изменена разпоредбата на чл. 213, ал. 1 КЗ и се урежда по нов начин регресното право на застрахователя по договор за застраховка „каска“ срещу делинквента. Съгласно § 143 на ПЗР на ЗИДКЗ новата разпоредба на чл. 213, ал. 1, изр. 4 се прилага за всички случаи на встъпване в право, по които не е извършено плащане от делинквента към деня на обнародване на ЗИДКЗ. Това е преуреждане с обратна сила на висящи правоотношения, което накърнява сериозно правата на застрахователя по договора за застраховка „каска“, встъпил в правата на увредения. Той губи личното обезпечение, изразяващо се в солидарната отговорност на делинквента и застрахователя по застраховка „гражданска отговорност“. Правото му на регресно вземане става по-трудно за реализиране и поради това, че редица застрахователни дружества по договор за задължителна застраховка „гражданска отговорност“ са обявени в несъстоятелност. Привежда се

като довод разпространето от Конституционния съд на защитата на собствеността и върху вземанията - Решение № 22 от 10.12.1996 г. по к.д.№ 24/1996 г. и Решение № 17 от 16.12.1999 г. по к.д. 14/1999 г. Вносителят на искането счита, че се нарушава принципът на неприкосновеност на частната собственост, защото с разпоредбата на § 143 ПЗР на ЗИДКЗ правото на регресно вземане на каско-застрахователя, съществувало към 23.11.2007 г., става „ex tunc" субсидиарно и частично, което е в пряко противоречие с разпоредбата на чл. 17, ал. 5 на Конституцията, а тя изрично предвижда предпоставките за отчуждаване на частна собственост за държавни и общински нужди, които в случая не са налице. Позовава се и на Решение № 17 от 16.12.1999 г. по к.д. № 14/1999 г. на КС.

Като приема искането за допустимо, Конституционният съд намира, че с оглед на предмета на делото и правния интерес и на основание чл. 21, ал. 1 ЗКС следва да се конституират като заинтересувани страни: Народното събрание, Министерският съвет, министърът на финансите, министърът на вътрешните работи, Върховният административен съд, главният прокурор, Гаранционният фонд, Националното бюро на българските автомобилни застрахователи, Комисията за финансов надзор, Българската стопанска камара, Браншовата камара на таксиметровите водачи и превозвачи, Асоциацията на българските предприятия за международни превози и пътища /АЕБТРИ/, Съюзът на българските автомобилисти и Националният съюз на превозвачите.

Въз основа на изложеното и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 и чл. 150, ал. 2 от Конституцията на Република България, и чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционния съд Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И

Допуска за разглеждане по същество искането на ВКС, Търговска колегия, тричленен състав т.д. № 657 от 2009 г., по описа на ВКС, II т. отд. за установяване на противоконституционност на § 143 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането /ДВ, бр.97/23.11.2007 г./.

Конституира като заинтересовани страни по делото: Народното събрание, Министерския съвет, министъра на финансите, министъра на вътрешните работи, Върховния административен съд, Главния прокурор, Гаранционния фонд, Националното бюро на българските автомобилни застрахователи, Комисията за финансов надзор, Българската стопанска камара, Браншовата камара на таксиметровите водачи и превозвачи, Асоциацията на българските предприятия за международни превози и пътища /АЕБТРИ/, Съюза на българските автомобилисти и Националния съюз на превозвачите.

На заинтересованите страни да се изпратят копия от определението и от искането, като бъдат уведомени, че им се предоставя възможност в 20 дневен срок да представят писмени становища.

На вносителя на искането да се изпрати копие от определението и да се изиска т.д. № 657 от 2009 г. по описа на ВКС, Търговска колегия, II т. отд .

Председател: Танчев